

ધોરણ : 5

પર્વતરણ

પાઠ : 23

અમે ગુજરાતી

સ્વ-અધ્યાયનપોશી સોલ્યુશન

પ્રશ્ન-1 ગુજરાત વિશેનું તમારા પાઠ્યપુસ્તકમાં ન હોય તેવું કોઈ ગીત શોધીને અહીં લખો.

જય જય ગરવી ગુજરાત!

જય જય ગરવી ગુજરાત,

દીપે અરૂણું પરભાત,

જય જય ગરવી ગુજરાત!

ધ્વજ પ્રકાશશે ઝળળ કસુંબી,

પ્રેમ શૌર્ય અંકિત;

તું ભણવ ભણવ નિજ સંતજિ સઉને,

પ્રેમ ભક્તિની રીત

ઊચી તુજ સુંદર જાત,

જય જય ગરવી ગુજરાત.

ઉત્તરમાં અંબા માત,

પૂરવમાં કાળી માત,

છે દક્ષિણ દિશમાં કરંત રક્ષા, કુંતેશ્વર મહાદેવ;

ને સોમનાથ ને છારકેશ એ,

પશ્ચિમ કેરા દેવછે સહાયમાં સાક્ષાત,

જય જય ગરવી ગુજરાત.

નદી તાપી નર્મદા જોય,

મહી ને બીજી પણ જોય.

વળી જોય સુલટના જુદ્ધ રમણને,

રત્નાકર સાગર;

પર્વત ઉપરથી વીર પૂર્વજો,

દે આશિષ જયકર સંપે સોયે સઉ જાત,

જય જય ગરવી ગુજરાત.

પ્રશ્ન-2 તમે લખેલા ગુજરાત વિશેના ગીતને લગતા પાંચ પ્રશ્નો
બનાવીને અહીં લખો અને તમારા મિત્રોને પૂછો.

1. આ ગીતમાં ક્યાં રાજ્યની વાત કરવામાં આવી છે?

➤ ગુજરાત રાજ્યની

2. આ ગીતમાં કઈ નદીઓનો ઉલ્લેખ થયો છે?

➤ તાપી, નર્મદા, મહિસુરુંધરી

3. ગુજરાત રાજ્યની ઉત્તરમાં કયું મંદિર આવેલું છે?

➤ અંબામાતાનું મંદિર

4. ગુજરાત રાજ્યની પૂર્વમાં કયુ મંદિર આવેલું છે?

➤ કાલિમાતાનું મંદિર

5. આ કાવ્યને તમે કેવું શીર્ષક આપશો?

➤ જય જય ગરવી ગુજરાત

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આપેલ વિકલ્પમાંથી પસંદ કરી [ ] માં
લખો.

(1) હું આણંદ જિલ્લામાં ઉલ્લો છું. તો તે જિલ્લાને કયા જિલ્લાની સરહંદ સ્પર્શતી નથી ?

- (A) પાટણ
(B) ઘેડા
(C) અમદાવાદ
(D) વડોદરા

(2) ગુજરાત રાજ્યમાં વિસ્તારની દૃષ્ટિએ સૌથી નાનો જિલ્લો કયો છે?

- (A) સુરેન્દ્રનગર (B) કાશી (C) ડાંગ (D) રાજકોટ

(3) હું જ્યાં ઉલ્લો છું ત્યાં મને “કર્કવૃત અહીંથી પસાર થાય છે તેવું બોડ જોવા મળે છે” તો હું નીચેનામાંથી ક્યાં જિલ્લામાં હોઇશ ?

(4) સનેહલ દાહોદ જિલ્લામાં ફરવા ગયો છે તને તે જિલ્લાના પડોશી રાજ્યોમાં ફરવા જવું છે તો તે કયા રાજ્યો હશે ?

પ્રશ્ન-4 નીચેના વિધાનોનાં કારણો જણાવો.

1. અંતઃસ્થ નદીઓને કુંવારિકાઓ કહેવામાં આવે છે.

➤ ગુજરાતમાં બનાસ, સરસ્વતી અને રૂપેણ નદીઓ અંતઃસ્થ નદીઓ છે.

આ નદીઓ કોઈ પણ જગ્યાએ સમુદ્રને ન મળતા રણમાં જ સમાઈ જાય છે, માટે તેને કુંવારીકાઓ કહેવામા આવે છે.

2. ડૉ. વર્ગિસ કુરિયનને “શૈત કાંતિના પ્રણેતા” કહેવામાં આવે છે.

➤ ડૉ.વર્ગિસ કુરિયને આણંદમાં અમુલ ડેરીની સ્થાપના કરીને પશુપાલનની પ્રવૃત્તિને વેગ આપ્યો જેના લીધે અમુલ ડેરી એશિયાની સૌથી મોટી ડેરી બની છે. આથી તેમને “શૈત કાંતિના પ્રણેતા” કહેવામાં આવે છે.

3. સાપુતારાને હવાખાવાનું સ્થળ કહેવામાં આવે છે.

➤ સાપુતારા સમુક્ષથી લગભગ 1000 મીટરની ઊંચાઈ પર આવેલું છે.
ઊંચાઈ પર આવેલ હોવાના લીધે અહીં વાતાવરણ ઠંડુ અને
અહલાદક હોય છે. આથી સાપુતારાને હવાખાવાનું સ્થળ કહેવામાં
આવે છે

4. સરદાર સરોવર બંધને મહત્વની સિંચાઇ યોજના ગણવામાં આવે છે.

➤ સરકાર સરોવર બંધના કારણે ગુજરાત અને રાજ્યસ્થાનના ધરણાના
ભાગોમાં પીવા માટે તેમજ સિંચાઇ માટેનું પાણી પૂરું પાડવામાં આવે
છે. આથી તે મહત્વની સિંચાઇ યોજના છે.

પ્રશ્ન-5 વર્ગીકરણ કરો.

ડાંગાર, તરબૂચ, ઘઉં, ટામેટાં, મગફળી, જુવાર, શેરડી, વટાણા, મકાઈ, મેથી

ખરીદ પાક

ઘઉં

ટામેટાં

શેરડી

વટાણા

મેથી

જાયદ પાક

ડાંગાર

મગફળી

જુવાર

મકાઈ

રવી પાક

તરબૂચ

પ્રશ્ન-6 જોડકાં જોડો.

અ (સ્થળ)

(1) સ્ટેટુ ઓફ યુનિટી

(2) અમૂલ ડેરી

(3) અંબાજી માતાનું

પ્રસ્તુત મંદિર

(4) રાણકીવાડ

(5) સાપુતારા

બ (જિલ્લા)

(અ) પાટણ

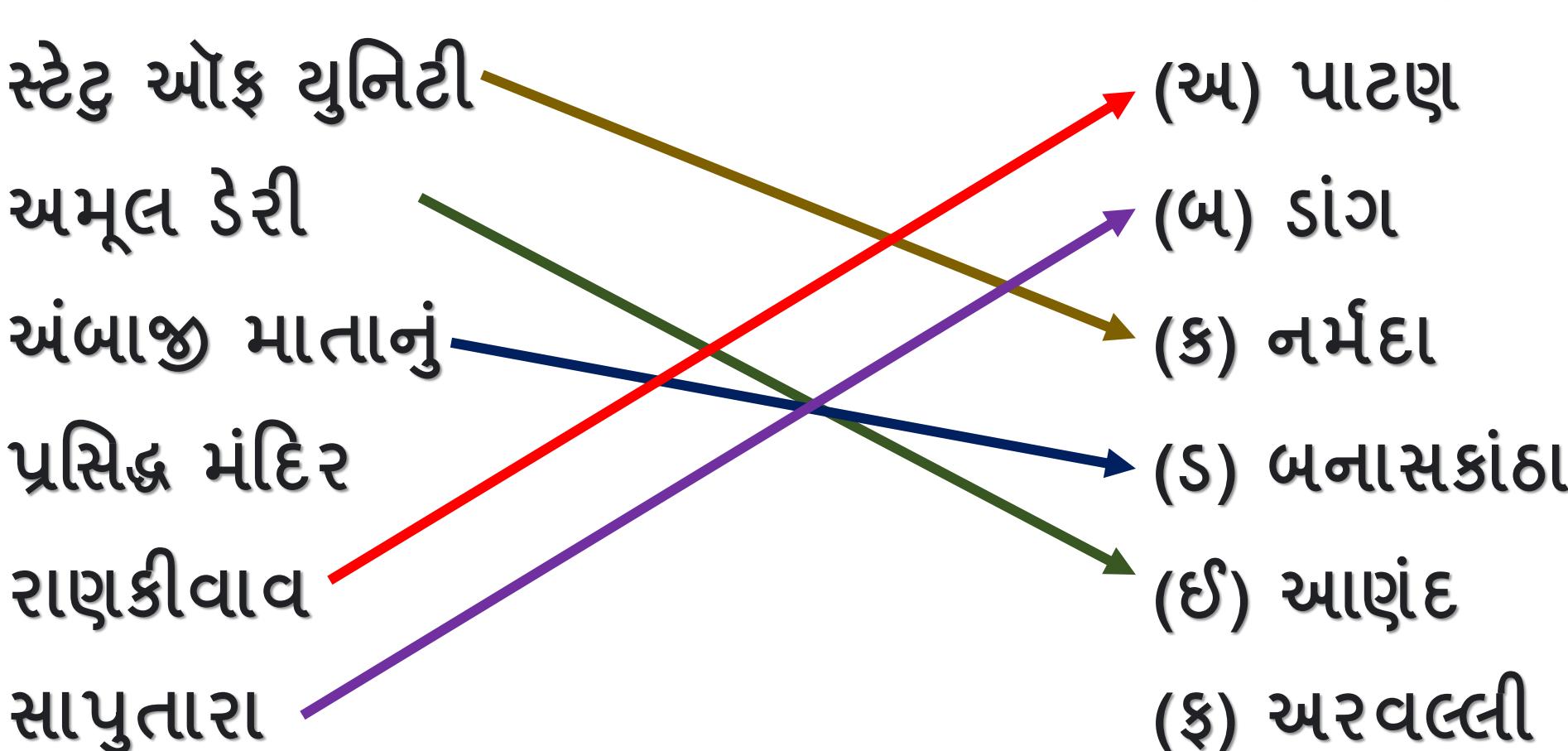
(બ) ડંગા

(ક) નર્મદા

(સ) બનાસકંઠા

(ઈ) આણંદ

(ફ) અરવલ્લી

પ્રશ્ન-7 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) તમારે દરિયાકિનારે ફરવા જવું છે તો તમે ગુજરાતના કયા કયા જિલ્લામાં જઈ શકશો?

► દરિયાકિનારે ફરવા જવા માટે કચ્છ, જામનગર, દ્વારકા, પોરબંદર,
જુનાગઢ, ગીર સોમનાથ, અમરેલી, ભાવનગર, ભરૂચ, સુરત,
નવસારી, વલસાડ જઈ શકાય.

(2) હું રાજકોટથી સુરત જાઉં છું, તો રસ્તામાં કઈ-કઈ નદીઓ જોવા મળશે?

➤ રાજકોટથી સુરત જતાં રસ્તામાં મહીસાગર, વિશ્વામિત્ર, નર્મદા અને તાપી નદીઓ રસ્તામાં આવશે.

(3) હું રીંછ અભયારણ્યમાં ઉલ્લો છું, તો હું કયા જિલ્લામાં હોઈશ ?

➤ તો હું બનાસકાંઠા જિલ્લામાં ઉલ્લો હોઈશ જ્યાં જેસોર રીંછ અભ્યારણ આવેલું છે.

(4) હું નીચેના જિલ્લાઓમાં ફરું છું ત્યાં મને તે જિલ્લાની સૌથી મોટી
કઈ કેરી જોવા મળશે?

આણંદ : **અમુલ**

મહેસાણા : **દ્રધસાગર**

સુરત : **સુમુલ**

બનાસકાંઠા : **બનાસ**

(5) તમારા જિલ્લામાં તમને કઈ-કઈ નદીઓ અને પર્વતો જોવા મળે છે ?

નદીઓ : **ભાદર**

પર્વતો : **ચોટીલો**

પ્રશ્ન-૪ સાચા વિકલ્પ પર ચંચળી નિશાની કરો.

નદીઓ

1) નર્મદા

2) તાપી

3) મહીસાગર

4) સાબરમતી

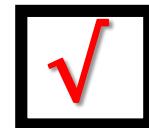
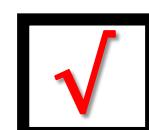
સંચાઈ યોજના

સરદાર સરોવર

કંકરાપાર

કડાણા

દાંતીવાડાડેમ

ઉકાઈ

ઉકાઈ

આજુ ડેમ

ધરોઈ ડેમ

પ્રશ્ન-૭ નીચે આપેલા ચિત્રો ઓળખી તેના નામ લખો.

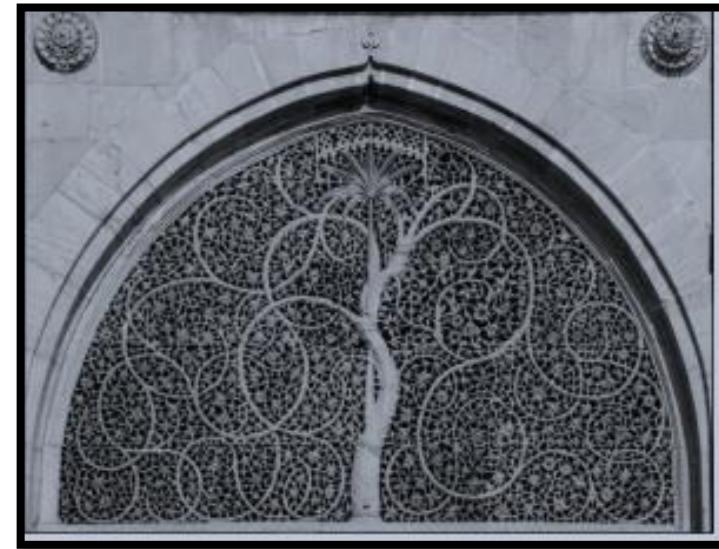
સ્ટેચ્યું ઓફ યુનિટી

અંબાજી માતાનું મંદિર

મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર

સીટી સૈયદની જાળી

પ્રશ્ન-10 નકશામાં નીચેની વિગતો દર્શાવો.

ગાંધીનગર, સાપુતારા, સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી, કચ્છનો અખાત,
ખંભાતનો અખાત, અરબ સાગર, સોમનાથ, કર્કવૃત, ગીર
અભ્યારણ્ય

Thanks

For watching